

Strípky z minulosti ...Vojmír Vokolek v Hrbokově

Kostel sv. Václava v Hrbokově se zvenčí tváří jako prostý venkovský kostelík, ale uvnitř ukrývá jedinečné umělecké dílo, jehož autorem je malíř Vojmír Vokolek. Hrbokovský svatostánek je první sakrální stavbou, kterou zmíněný pardubický malíř kompletně vymaloval. A jak se tento nonkonformní a nedoceněný malíř ocitl v Hrbokově? Velkou zásluhu na tom měl P. Jaroslav Moštěk, tehdejší farář ve Vápenném Podole. Vše začalo v polovině padesátých let...

Tehdy byl farář Moštěk poslán do Vápenného Podola a do Svinčan, aby coby duchovní spravoval šest kostelů, roztroušených v Železných horách a v Polabí. Hrbokováci zrovna s velkou slávou dokončili zavedení elektřiny do kostela. Podle slov pana Moštěka byl v té době Hrbokov romantickou vesnicí, ze všech stran obklopenou lesy. Při pohledu na kostel připomínající „vesnického kluka s kloboučkem“ napadlo pana faráře, že „vesnice je takový zapadákov a právě tady by se mohlo vytvořit originální malířské dílo. Ti dobří a poctiví venkovani by si to zasloužili.“

Vojmír Vokolek pozvání přijal a při vstupu do kostela prý zvolal: „Na tuto příležitost čekám celý život. Když mi ji dáte, udělám vám výmalbu zdarma, dáte mi jen pár korun na barvy a na autobus.“ Na to pan farář odvětil: „Mistře, dám vám volnou ruku, jen se musíme vždy předem dohodnout na tématu, abyste mi zde neudělal nějakou divočinu.“

Obyvatelé Hrbokova se těšili, že budou mít kostel vymalovaný. Svázeli materiál a stavěli uvnitř lešení. Malíř básnil o námětech a seznamoval pana faráře se středověkou technikou – malbou do mokré omítky. Podle svých slov hodlal jít po stopách středověkých mistrů, kteří při budování katedrál a chrámů bydleli poblíž, a tak po dobu výmalby žil jako poustevník přímo na kůru pod věží. Na prkenné podlaze měl rozložené matrace, tvrdý polštář a příkrývku.

Pan Moštěk mezitím řešil, jak to udělá, aby dostal souhlas od církevního hodnostáře v Chrudimi. Nasedl proto na pionýra a s lahví moravské slivovice pod kožichem vyrazil do jeho kanceláře. Oba muži usedli ke stolu, povídali si o hrbokovském kostele a po chvíli putovala slivovice zpod kožichu do zásuvky tajemníkovy stolu. Problém byl vyřešen.

Blížil se podzim. Obyvatelé hrbokovští začali být nervózní, že ještě není hotovo. Okukovali nástěnné obrazy a říkali, že je mistr stále tam, kde byl na začátku léta. To se jim však jen zdálo. Vymalovat selskou kuchyň lze za pár hodin, vytvořit fresky v kostele, to trvá roky.

Jednou chtěl mistr Vokolek zvětšit na stěně scénu, kterou pan farář nemohl schválit. Pohádali se a mistr jejich spor ukončil tím, že se sebral a odjel autobusem domů. Hrbokovští byli naštvaní, dokonce vyhrožovali, že přestanou chodit do kostela. Nakonec se malíř umoudřil a pokračoval v práci.

Umělci bývají často povznesení nad materiálními statky. Jak už bylo uvedeno, pan Vokolek nevytvářel své dílo s cílem zbohatnout. Přesto, anebo právě proto se pan farář rozhodl, že veškeré peníze, jež vydělá během prázdninových brigád, dá malíři. Celkem mistrovi předal necelých dvanáct tisíc za dílo, na němž V. Vokolek poctivě dřel čtyři roky (1958 – 1962).

Konečně se Hrbokováci dočkali. Fresky byly dokončeny. Farníci se hrnuli do kostela na výzvědy. Shlízely na ně nejen biblické postavy oblečené v šatech své doby, ale i shromážděný lid, „*snad všichni Hrbokovští od dětí až po stařečky*“, oděn do tehdejší módy, aby se zdůraznila ustavičná přítomnost Boha uprostřed nás. Nad moderním stylem výmalby mnozí kroutili hlavami, nezdálo se jim to. Kostel v Hrbokově se však stal výjimečným v celém širokém okolí.

Posledním úkolem pana faráře se stalo získání úřední kolaudace. Se svými obavami se svěřil panu Svobodovi, který ho vozil na nedělní bohoslužby do okolních kostelů nebo na pohřby. Ten ho uklidňoval: „*Důstojnosti, nechte to na mně, já to zařídím, že kolaudace dopadne dobře. Máme jet po neděli na kontrolu do Hlinska a pan děkan Markl se už postará, aby pana vikáře i pana církevního tajemníka tak vydatně pohostil, že vám to podepíše bez námitek a ještě vás navrhne na pochvalný dekret. Nechte to na mně.*“

A jak řekl, tak se také stalo. Přijela pragovka, otevřely se dveře a pana faráře udeřila do nosu silná vůně pravé moravské slivovice. Z auta se vypoťácel pan vikář a po něm tajemník. Zatímco se pan vikář nabídl, že oběhne známé a domluví jim večeri, vešli farář s tajemníkem do kostela. Pan tajemník se zdál být z výmalby na rozpacích, pan farář ho proto pobízel, aby rychle vylezli i na kůr. Tam se kolaudační úředník zastavil u jabloně obsypané ovocem. Pod jabloní ležela kráva s telátkem. „*Poslyšte, pan faráři,*“ *probral se ze zadumání soudruh tajemník, „taková dojnice s teletem by mohla jít na výstavu, a toho ovoce, za to byste měl dostat pochvalnej dekret. Víte, že jste mě mile překvapil, a vůbec, jakýpak fraky, dejte sem lejtstro a já vám ho podškrábnu.*“ Jinak řečeno, díky dobré slivovici a zdařile nakreslené kravce se my, Hrbokováci, můžeme již více jak padesát let pyšnit originálními freskami.

Děkuji Josefu Honzíčkovi za půjčení brožury Hrbokov - Kostel sv. Václava, z níž jsem čerpala.

Lenka Simonová